

Зл 40/157

ЧЕТИРИДЕСЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ВРЕМЕННА КОМИСИЯ ЗА ПОДГОТОВКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРОМЕНИ В КОНСТИТУЦИЯТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	653-21-4
Дата	01 / 02 2006 г.

ДОКЛАД

за първо гласуване

59
12
S/CP

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България, № 554-01-98, внесен от 109 народни представители на 22 декември 2005 г.

I. Комисията проведе три заседания на 24, 27 и 31 януари 2006 г. На 27 януари 2006 г., Временната комисия изслуша становищата по законопроекта за изменение и допълнение на Конституцията на Република България на председателя на Върховния касационен съд - Иван Григоров, председателя на Върховния административен съд – Константин Пенчев, заместник - главния прокурор Христо Манчев, директора на Националната следствена служба – Ангел Александров, избрания за нов главен прокурор – Борис Велчев, министъра на правосъдието – Георги Петканов, омбудсмана – Гиньо Ганев и на представителя на президента – Пламен Киров.

Председателят на Върховния касационен съд подчерта, че приема идеята за прозрачност и отчетност в работата на органите на съдебната власт, но смята за недопустимо председателите на висши органи на съдебната власт да бъдат отстранявани от орган на законодателната власт. Освен това отбеляза, че трябва да се прецизират правомощията на министъра на правосъдието относно изготвянето на бюджета на съдебната власт и квалификацията на магистратите.

Председателят на Върховния административен съд заяви, че споделя целите на законопроекта, но посочи, че Върховният административен съд може да се отчита само за своята дейност и не подкрепи предложенията относно начина на освобождаването на висшите магистрати и правомощията на министъра на правосъдието по изготвянето на бюджета на съдебната власт и квалификацията на магистратите.

Заместник главният прокурор от името на ръководството на прокуратурата изрази пълната подкрепа към предлаганите изменения

и допълнения, като отбеляза, че тези изменения са последователно предприетите стъпки от българската държава за приемането на България в Европейския съюз.

Директорът на Националната следствена служба заяви, че **оценява важноста на законопроекта и го подкрепя**, като предложи редакционни поправки за подобряване съдържанието на внесените текстове.

Избраният за нов главен прокурор подчерта необходимостта от една **по-радикална промяна в уредбата на имунитета на народните представители**. По отношение освобождаването на председателите на Върховния административен съд и Върховния касационен съд и на главния прокурор отбеляза, че следва внимателно да се обсъдят няколко проблема и по-конкретно: необходимо ли е Народното събрание да се занимава с този въпрос; няма ли мнозинството от две трети да направи на практика тази отговорност невъзможна; не е ли по-подходящо Народното събрание само да сезира Висшия съдебен съвет и дали процедурата не следва да се провежда пред Конституционния съд.

Министърът на правосъдието заяви, че **законопроектът отразява обществените нагласи**, отговаря на препоръките на европейските партньори и промените са оптимално възможните към настоящия момент. Той отправи препоръка текстовете, които се отнасят до неговите правомощия да бъдат внимателно обсъдени и точно формулирани.

Омбудеманът подкрепи предложението за конституционно закрепване на институцията, като отбеляза, че в страни като Португалия, Полша и Гърция първоначално институцията Омбудсман е възникнала със закон, а впоследствие е уредена и на конституционно ниво. Омбудеманът постави въпроса за въвеждане на конституционно правомощие за сезиране на Конституционния съд.

Представителят на президента посочи, че **законопроектът е в правилна посока и отговаря, както на очакванията на българското общество, така и на европейските партньори**, като направи конкретни предложения по отношение на текстовете свързани с имунитета на народните представители, уредбата на омбудсмана, процедурата за освобождаването на висшите магистрати и правомощията на министъра на правосъдието.

В представеното писмено становище **директорът на Националния институт на правосъдието** подчертава, че е конституционно недопустимо да се възлага на министъра на правосъдието правомощието "да организира квалификацията на магистратите".

II. На заседание, проведено на 31 януари 2006 г., Временната комисия за подготовка на предложения за промени в Конституцията на Република България в качеството си на водеща комисия, съгласно чл. 2 от

Правилата за процедурата обсъди проекта преди представянето му за първо гласуване в пленарна зала.

Законопроектът има за основна цел да подобри взаимодействието между органите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт, както с оглед на по-добрата защита правата на гражданите, така и на противодействието на престъпността и корупцията. Предложените промени са в отговор на очакванията на българските граждани за осигуряване на прозрачност и отчетност в работата на съдебната власт. Законопроектът се състои от седем параграфа, като промените са в глава трета “Народно събрание” и глава шеста “Съдебна власт”. Предложенията се отнасят до:

1. Уреждане на конституционно ниво на институцията омбудсман, като обществен гарант на прокламираните в Конституцията основни права и свободи (чл. 91 а).

2. Ограничаване на “имунитета” на народния представител. Предвижда се народните представители да носят наказателна отговорност за всички видове престъпления от общ характер, като само при задържане се иска разрешение на Народното събрание, а когато то не заседава от Председателя на Парламента (чл. 70).

3. Повишаване информираността на обществото относно дейността на съдебната власт. По този начин се създава конституционна основа за по-тясно взаимодействие между трите власти. Трите власти трябва да си взаимодействат помежду си, да се контролират взаимно. Между тях не може да има “китайска стена”. Така се реализира и гражданския контрол върху държавната власт (чл. 84, т. 16).

4. Прецизиране на конституционните правомощия на прокуратурата по отношение на наказателното разследване, както и на други функции на прокуратурата като “блюстител на законността” (чл. 127, нова т. 1).

5. Конституционна основа на досъдебната фаза на наказателното производство – следствие и индиректно дознание. Това е пряко свързано с приетия нов Наказателно-процесуален кодекс (чл. 128, изречение второ).

6. Освобождаването на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд и на главния прокурор. Един спорен въпрос за процедурата, който трябва да намери конституционно разрешение (чл. 129).

7. Установяване на баланс между правомощията на министъра на правосъдието и органите на съдебната власт, в това число Висшия съдебен съвет. Чрез законопроекта се прави опит да се очертаят правомощията на министъра на правосъдието като “трансмисия” между изпълнителната и съдебната власт (чл. 130, ал. 6).

В хода на дискусиата изказвания направиха народните представители **Огнян Герджиков**, **Екатерина Михайлова**, **Татяна Дончева**, **Анелия Мингова**, **Лютви Местан**, **Филип Димитров**, **Четин Казак**, **Янаки Стоилов**, **Христо Бисеров**, **Михаил Миков**, **Мая Манолова**, **Александър Арабаджиев**, **Борислав Българинов** и **Ремзи Осман**.

Огнян Герджиков изказа мнение, че законопроектът следва да получи принципна подкрепа на първо гласуване, като истинските дебати ще бъдат между първо и второ гласуване, когато ще се търси най-добрия баланс между направените предложения.

От името на Демократи за силна България **Екатерина Михайлова** заяви, че няма да подкрепи законопроекта, тъй като той не отразява тяхното виждане за обхвата на конституционната реформа.

Татяна Дончева изрази несъгласие със становището на Екатерина Михайлова, като изрично посочи, че с оглед присъединяването към Европейския съюз тези промени са наложителни.

Анелия Мингова и **Христо Бисеров** изразиха мнение, че народните представители, които са подкрепили основните положения на законопроекта на първо гласуване следва да го подкрепят и при второто му гласуване, независимо от възможното несъгласие с отделни текстове.

Лютви Местан посочи, че при изготвянето на законопроекта вносителите са се съобразили с компетенциите на обикновеното Народно събрание, рамкирани от решенията на Конституционния съд. Той отбеляза, че парламентарната група на Движението за права и свободи е открита за всички разумни предложения, за най-добрата редакция на текстовете, включително и ако е необходимо за отпадане на някой текстове и промяна на други.

Филип Димитров отбеляза, че има възможност да се постигне съгласие по текстовете за имунитета на народните представители, но той не може да изрази становището на парламентарната си група относно гласуването на законопроекта.

Янаки Стоилов подчерта, че основните цели на законопроекта са ограничаването на имунитета на народните представители, търсенето на баланс между трите власти в политиката по противодействие на престъпността и корупцията, и по-голямата роля на министъра на правосъдието в администрирането на съдебните дейности.

Михаил Миков заяви от името на Коалиция за България, че ще подкрепи законопроекта, който дава добър баланс между трите власти, както и издига на конституционно ниво институцията Омбудсман.

Мая Манолова се спря на процедурата, изискваща три четвърти от гласовете на всички народни представители, като предложи процедурните правила евентуално да бъдат допълнени и изяснени.

Александър Арабаджиев заяви, че обхватът на законопроекта в общи линии съвпада с основните проблеми на загрижеността на българското общество, тъй като се отнасят до въпроси, свързани с функционирането на политическата система, съотношението между отделните власти, възстановяването на баланси, първоначално заложен в конституционни текстове.

Борислав Българинов заяви, че по принцип подкрепя законопроекта, но има възражения относно правомощията на министъра на правосъдието и баланса между властите.

Ремзи Осман се присъедини към становищата, изказани от представителите на съдебната власт и обърна внимание те да се имат предвид при гласуването на законопроекта.

Председателят на комисията подчерта, че на първо гласуване законопроектът се приема по принцип и след това всеки народен представител и парламентарна група могат да направят своите предложения, които да бъдат обсъдени и гласувани, съобразно приетите процедурни правила и ПОДНС. Законопроектът очертава проблемите, а не окончателните текстове.

След проведеното обсъждане законопроектът беше подложен на гласуване: “за” гласуваха 14 народни представители, 2 гласуваха “против” и 1 гласува “въздържал се”.

Временната комисия за подготовка на предложения за промени в Конституцията на Република България предлага на Народното събрание да разгледа и приеме на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България, № 554-01-98, внесен от 109 народни представители на 22 декември 2006 г.

Любен Корнезов

Л. Корнезов

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА